

OM NORSKPRØVER OG ANNEN DOKUMENTASJON AV NORSKFERDIGHETER

Oslo voksenopplæring opplever at stadig flere virksomheter bruker nivåbeskrivelser i Det Europeiske rammeverket for språk som kriterium ved ansettelse. Kravet til nivået i norsk som arbeidsgivere stiller, er ikke alltid i samsvar med behovene på arbeidsplassen, og det skal heller ikke kreves slike tester hvis arbeidssøker/ansatt allerede har god nok annen dokumentasjon på norskferdigheter.

Oslo Voksenopplæring Servicesenter gir i dette skrevet generell informasjon om nivået på ulike norskprøver, og om alternativ dokumentasjon av norsknivåer. Vi gir også anbefalinger om når det ikke er rimelig at en arbeidsgiver ber om særskilt dokumentasjon på norskkunnskaper.

Dette skrevet finnes i to versjoner, en kortversjon i papir og en mer utfyllende versjon på <https://felles.oslovo.no>.

Språknivåene i det felles europeiske rammeverket

De offisielle norskprøvene måler språknivå ut fra kriterier beskrevet i Det felles europeiske rammeverk for språk (CEFR). Nivåene er de samme for norsk som for mange andre europeiske språk i land som bruker dette systemet.

Nivåene i det europeiske rammeverket for språk, forkortet beskrivelse

Basis- bruker	A1	Personen kan forstå og bruke kjente, dagligdagse uttrykk og svært enkle utsagn for å dekke grunnleggende behov. Kan delta i en samtale på en enkel måte hvis samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er innstilt på å hjelpe.
	A2	Personen kan delta i enkle samtaler om praktiske gjøremål og rutinepregede arbeidsprosesser i kjent kontekst. Kan lese og forstå korte, enkle tekster knyttet til egen arbeidssituasjon. Personen kan skrive korte, enkle beskjeder og gjengi opplevelser og hendelser med enkle fraser og setninger.
Selv- stendig bruker	B1	Personen kan forstå hovedpunktene i klar tekst og tale om kjente emner som man ofte møter i forbindelse med arbeid, skole og fritid. Kan klare seg i de fleste situasjoner som kan oppstå og kan skrive enkle tekster om kjente emner og kort forklare og begrunne meninger og planer.
	B2	Personen kan forstå hovedinnholdet i komplekse eller akademiske tekster, også faglige drøftinger innenfor eget fagområde, kan delta i samtaler med et relativt spontant og flytende språk, og kan skrive klare, detaljerte og argumenterende tekster om et vidt spekter av emner.
Avansert bruker	C1	Kan forstå et bredt spekter av krevende, lengre tekster [...] Kan uttrykke seg flytende og spontant [...] kan bruke språket fleksibelt og hensiktsmessig [...]
	C2	Kan uten problemer forstå praktisk talt alt man hører eller leser. Kan sammenfatte informasjon fra ulike muntlige og skriftlige kilder ved å presentere argumenter og redegjørelser på en sammenhengende måte [...]

Både voksne elever i norskopplæringen og andre kan ta den offisielle Norskprøven for å få en dokumentasjon på norskferdighetene sine.

Mer info om Norskprøven og nivåene på <https://www.kompetansenorge.no>.

Ulike norskprøver som er i bruk, eller som fortsatt er gyldige, med nivå

Prøvenavn	Nivå
Norskprøven, fra og med 2014	Måler fra A1 til B2
Norskprøve 2 (2005-2014)	Nivå A2
Norskprøve 3 (2005-2014)	Nivå B1
Bergenstesten», Test i norsk – høyere nivå. Skriftlig prøve	Bestått tilsvarer B2. Godt bestått B2/C1 eller bedre. (Før 2010: 450 poeng: B2)

Annen dokumentasjon som tilsvarer norskprøve på B2-nivå (Kilde: Folkeuniversitetet 2018)

Type opplæring/eksamen	Krav
Norsk eller norsk som andrespråk på VG3-nivå (393 timer) i norsk videregående skole	Bestått eksamen
Eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene	Karakter C eller bedre
Fullført og bestått studium på universitet/høyskole: minst 60 studiepoeng i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter	Karakteren C eller bedre
Norskspråklig 9-årig eller 10-årig grunnskole	Gjennomført alle årene
Gjennomført norsk A eller norsk B på minst lavere nivå (standard level) fra International Baccalaureate (IB)	Karakteren 3 eller bedre

Andre eksamener i Norsk for utenlandske studenter ved universitetene, med nivåer

Kurstrinn	Karakter	Nivå
NORINTO 130 (trinn 3)	A	C1
NORINTO 130	C	B2
NORINTO 120 (trinn 2)	A	B2
NORINTO 120	C	B1
NORINTO 110 (trinn 1)	A	B1
NORINTO 110	B	A2

Fullført videregående yrkesopplæring i Norge

Fagbrev/svennebrev eller vitnemål er dokumentasjon på fullført og bestått yrkesutdanning på videregående nivå. Personer med innvandrerbakgrunn som har norsk fagbrev, har vært gjennom den samme opplæringen i de samme fagene og har den samme kompetansen som andre med tilsvarende dokumentasjon. Dette gjelder også de som har tatt fagbrev som voksne.

I Oslo Voksenopplæring må søkere ha nivå B1 i norsk for å få tilbud om plass på videregående skole.

Praksiskandidat

Et unntak fra kravet om B1 ved inntak til videregående opplæring er personer som har fått fagbrev gjennom praksiskandidatordningen. Kravene er 25 % lenger erfaring fra yrket enn tiden ordinær opplæring tar i dette faget (hovedregel 5 års praksis), bestå en femtimers skriftlig tverrfaglig eksamen på norsk og bestå fagprøve på norsk.

Bestått norsk videregående opplæring med studiekompetanse

Tilsvarende har personer med oppnådd studiekompetanse i norsk videregående nivå B1 eller bedre i norsk.

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering

Det er også viktig at arbeidsgivere ikke stiller krav til norskkunnskaper som kan være i strid med reglene i likestillings- og diskrimineringsloven (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>) Lovens § 6 om forbud mot diskriminering nevner også språk, og paragrafene 7 og 8 handler om direkte og indirekte forskjellsbehandling.

De språkkravene arbeidsgiveren stiller må være forsvarlige i forhold til det yrket/arbeidet som skal utøves, og ikke så høye at personer som kunne fungert godt i yrket /arbeidet blir utestengt. Arbeidsgivere må være bevisst på at de ikke stiller høyere språkkrav til innvandrere enn til personer med norsk som morsmål.

Krav om norskferdigheter for å bli fast ansatt i barnehage

Barnehageloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64> stiller krav om nivå A2 på delprøven i skriftlig fremstilling og nivå B1 på delprøvene i leseforståelse, lytteforståelse og muntlig kommunikasjon, eller gjennomført opplæring i norsk i grunnskolen eller på videregående skole med bestått karakter.

Vurdering av norsknivå for noen typer ansettelse i Oslo Kommune

I byrådssak 137/17, "Språk for læring – byrådets strategi for å styrke norskferdighetene til assistenter i barnehager, skoler og aktivitetsskoler i Oslo", heter det blant annet:

«(...) det innføres et krav om at alle assistenter i barnehage, skole og aktivitetsskole må ha fullført og bestått videregående opplæring. Personer som har fullført videregående opplæring skal ha norskferdigheter på et nivå som ligger mellom norskprøve B1 og B2, som er det nivået byrådet mener er riktig for denne typen stillinger. (...) Personer som har fullført sin videregående opplæring i et annet land enn Norge, Sverige og Danmark må fremvise dokumentasjon på norskferdigheter som minimum tilsvarer norskprøve på nivå B1»

Trenger personer med fagbrev/svennebrev eller studiekompetanse fra norsk videregående opplæring å dokumentere norskkunnskaper?

Oslo Voksenopplæring vurderer det slik at personer som har bestått videregående opplæring og har fått et norsk fagbrev/svennebrev, eller har oppnådd studiekompetanse, har et norsknivå som minst tilsvarer B1.

Hvis arbeidsgivere stiller tilleggskrav om dokumentasjon av minimum nivå B1 i norsk til personer som har fullført og bestått norsk videregående, risikerer de å bryte likestillings- og diskrimineringsloven, siden de stiller andre språkkrav til en person med innvandrerbakgrunn enn til en etnisk norsk søker/arbeidstager som har den samme utdannelsen.

Kilder:

www.kompetanseNorge.no.

www.folkeuniversitetet.no.

<https://www.hf.uio.no/studier/utland/planlegging/tabell-rammeverk-spraak.pdf>

Likestillings- og diskrimineringsloven (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>).

Barnehageloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Byrådssak 137/17, "Språk for læring – byrådets strategi for å styrke norskferdighetene til assistenter i barnehager, skoler og aktivitetsskoler i Oslo"